

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

ADVIESKADER NIEUWE SCHOLEN

voor een kwaliteitstoets op
aanvragen van nieuwe scholen voor het basisonderwijs
en het voortgezet onderwijs

Versie 14 juli 2020 – concept voor consultatie

INHOUD

1 Inleiding 4

- 1.1 Wettelijk kader toezicht op nieuwe scholen 4
- 1.2 Deugdelijkheidseisen en overige elementen van kwaliteit 4
- 1.3 Object van toezicht: de initiatiefnemer als bevoegd gezag 5
- 1.4 Werking en evaluatie 5
- 1.5 Opbouw en leeswijzer 6

2 Meer ruimte voor nieuwe scholen 7

- 2.1 Meer ruimte voor nieuwe scholen op hoofdlijnen 7
- 2.2 Uitgangspunten van de adviesrol van de toezichthouder 7

3 Het advieskader 8

- 3.1 Opbouw van het advieskader 8
- 3.2 Uitwerking Deugdelijkheidseisen 8
- 3.3 Overige elementen van kwaliteit 11

4 Normering en oordeelsvorming 15

- 4.1 Normering deugdelijkheidseisen 15
- 4.2 Oordeelsvorming 15
- 4.3 Expertoordeel 15

5 Werkwijze advisering 16

- 5.1 Doel en onderzoeksvragen 16
- 5.2 Voorbereiding 16
 - 5.2.1 Expertanalyse 16
- 5.3 Gesprek met initiatiefnemer 16
- 5.4 Afronding 17
 - 5.4.1 Verslaglegging 17
 - 5.4.2 Advies aan de Minister 17
- 5.5 Besluit van de Minister 17
- 5.6 Inrichten vervolgtoezicht (bij een positief besluit) 18
- 5.7 Afwijkende werkwijze bij verzelfstandiging van een onderwijslocatie, splitsing of starten nevenvestigingen 18
- 5.8 Doorlooptijden 19

Bijlage: deugdelijkheidseisen en overige elementen van kwaliteit voor Caribisch Nederland 20

Deugdelijkheidseisen voor Caribisch Nederland 20

Overige elementen van kwaliteit voor Caribisch Nederland 22

1

INLEIDING

Het advieskader nieuwe scholen (versie 2020) (hierna: advieskader) van de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) beschrijft de wijze waarop de inspectie over de te verwachten kwaliteit van onderwijs van nieuwe scholen adviseert aan de Minister voor Basis- en Voortgezet onderwijs en Media (hierna: de Minister).

De inleiding beschrijft allereerst het wettelijk kader dat ten grondslag ligt aan de adviestaak met betrekking tot nieuwe scholen en vervolgens de reikwijdte en werking van het advieskader. De inleiding sluit af met een leeswijzer.

De meest recente versie van dit advieskader is vastgesteld op @@@datum@@@ en treedt op @@@datum@@@ in werking.

1.1 WETTELIJK KADER TOEZICHT OP NIEUWE SCHOLEN

In de Wet meer ruimte voor nieuwe scholen (hierna: de wet) 1 is de procedure voor het starten van nieuwe openbare en bijzondere scholen in het basis- en voorgezet onderwijs beschreven. Het bevoegd gezag dient bij de minister een aanvraag in voor bekostiging van een openbare of een bijzondere school (artikel 74, eerste lid, WPO en artikel 66, eerste lid, WVO). De wet bepaalt dat de inspectie de minister adviseert of de aanvraag voldoet aan specifieke in de wet opgenomen verplichtingen (artikel 75, eerste lid, WPO en artikel 66, derde lid, WVO). Deze adviesverplichting is ook van toepassing voor Caribisch Nederland (artikel 75, eerste lid, WPO BES en artikel 123, derde lid, WVO BES).

1.2 DEUGDELIJKHEIDSEISEN EN OVERIGE ELEMENTEN VAN KWALITEIT

De inspectie maakt onderscheid in toezicht op de bij wet geregelde deugdelijkheidseisen en bevorderen van kwaliteit. De Wet meer ruimte voor nieuwe scholen sluit daarop aan door onderscheid te maken tussen de wettelijke deugdelijkheidseisen als onderdeel van het advies van de inspectie en de overige elementen van kwaliteit.

Deugdelijkheidseisen zijn objectiveerbare, zo veel mogelijk op het niveau van de wet geregelde, algemene kwaliteitsnormen, die overigens de vrijheid van richting en inrichting ongemoeid laten. Deugdelijkheidseisen zijn ook bekostigingsvoorwaarden, waarop de school kan worden aangesproken. De aanvraag tot het opnemen van een nieuwe school in de bekostiging moet een beschrijving omvatten van hoe de initiatiefnemer zal omgaan met de zes bij wet geregelde deugdelijkheidseisen. De inspectie baseert haar advies over de verwachte kwaliteit van een nieuwe school op de informatie die de initiatiefnemer geeft over deze deugdelijkheidseisen.

Daarnaast is het voor de initiatiefnemers verplicht om over negen overige elementen van kwaliteit informatie te verschaffen bij de aanvraag. Het gaat hier om zaken die zeer van belang worden geacht voor de onderwijskwaliteit – en die in bijna alle gevallen na de start van de school óók deugdelijkheidseisen zijn -, maar waarvan voorafgaand aan de start niet beoordeeld kan worden hoe de invulling zal zijn. Door deze elementen wel op te nemen in de aanvraag wordt de initiatiefnemer zich

1 Formeel: Wijziging van diverse onderwijswetten door het wijzigen van de systematiek van het in aanmerking brengen voor bekostiging van nieuwe openbare en bijzondere scholen zodat er meer ruimte is voor een nieuw onderwijsaanbod.

bewust van het belang van deze zaken voor een succesvolle uitwerking van het initiatief. Vanuit de stimuleringsfunctie bekijkt de inspectie hoe deze elementen voor het betreffende initiatief bijdragen aan (de continue en duurzame verbetering van) de onderwijskwaliteit. De inspectie geeft in haar advies aan de Minister geen oordeel over de invulling van deze negen elementen. De invulling van deze elementen kan dan ook geen reden zijn om een negatief advies te geven. Wel is deze informatie input voor het toezicht na de start en kunnen suggesties voor verbetering worden gegeven aan de initiatiefnemer.

1.3 OBJECT VAN TOEZICHT: DE INITIATIEFNEMER ALS BEVOEGD GEZAG

In het primair onderwijs vormen de school en het bestuur het object van toezicht. In het voortgezet onderwijs vormen de onderwijssoort binnen de school (BRIN|VEST) en het bestuur het object van toezicht. Het object van toezicht is datgene wat de inspectie onderzoekt om tot haar advies over het initiatief te komen.

Echter, hier is sprake van een bijzondere situatie. Het gaat immers niet om toezicht op een functionerende school, want de school is nog niet voor bekostiging in aanmerking gebracht. In situaties waarin het advieskader van toepassing is, adviseert de inspectie of de aanvraag voldoet aan bepaalde in de wet opgenomen verplichtingen. De wet gaat ervan uit dat sprake is van een bevoegd gezag van de nieuwe school voor primair onderwijs of voortgezet onderwijs. Uit de toelichting op de wet blijkt ook dat sprake is van initiatiefnemers van de nieuwe school. De initiatiefnemers worden in het advieskader gezien als degenen die het bevoegd gezag vertegenwoordigen.

Er kan ook sprake zijn van een bestaand bevoegd gezag, dat een nieuwe school wil stichten. Dit bestaande bevoegd gezag moet aan dezelfde vereisten voldoen.

Met de term 'initiatiefnemer' wordt in dit advieskader dus zowel een bestaand als een nieuw bevoegd gezag dat een nieuwe school wil stichten bedoeld. Met het begrip 'school' in de tekst over de periode voorafgaand aan het besluit tot bekostiging wordt de op te richten school bedoeld.

1.4 WERKING EN EVALUATIE

Het advieskader 2020 is van kracht met ingang van @@@@datum@@@. Het advieskader is vastgesteld op grond van artikel 75, elfde lid, WPO, artikel 17, tiende lid, WPO BES, artikel 67, negende lid, WVO en artikel 123, zevende lid, WVO BES. Het advieskader is een beleidsregel als bedoeld in titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De inspectie legt hiermee haar werkwijze voor advisering en wetsinterpretatie vast. Deze wetsinterpretatie bouwt voort op de interpretaties in het onderzoekskader voor regulier toezicht op het primair en voortgezet onderwijs.

De inspectie heeft met betrokkenen in de ringen overleg gevoerd over het advieskader. Over deze wetsinterpretatie is overeenstemming met het onderwijsveld bereikt.

Evaluatie van de werking en de effecten van het advieskader vindt plaats met bericht aan het parlement uiterlijk voor @@@[5 jaar na de datum van inwerkingtreding @@@@. Ook na tien en vijftien jaar vindt evaluatie plaats.

Ervaringen met dit advieskader, ontwikkelingen in de samenleving of in de verschillende sectoren kunnen leiden tot een vervroegde bijstelling van (delen van) dit advieskader.

1.5 OPBOUW EN LEESWIJZER

Dit advieskader beschrijft allereerst de taken van de inspectie in de Wet meer ruimte voor nieuwe scholen. Daarna volgt een inhoudelijk deel en een beschrijving van de werkwijze. In het inhoudelijke deel (hoofdstuk 3) worden de deugdelijkheidseisen en overige elementen van kwaliteit uitgewerkt. Het daaropvolgende hoofdstuk beschrijft hoe de oordeelsvorming over deze onderdelen tot stand komt. In de beschrijving van de werkwijze (hoofdstuk 5) wordt uiteengezet hoe het advies aan de Minister tot stand komt.

2 MEER RUIMTE VOOR NIEUWE SCHOLEN

2.1 MEER RUIMTE VOOR NIEUWE SCHOLEN OP HOOFDLIJNEN

De wet meer ruimte voor nieuwe scholen regelt de randvoorwaarden voor een toekomstbestendig, kwalitatief goed en gevarieerd onderwijsaanbod, dat aansluit bij de wensen van ouders en leerlingen.

Of een school in aanmerking komt voor bekostiging wordt bepaald aan de hand van de vraag of de school in staat zal zijn voldoende leerlingen aan zich te binden en of de te verwachten kwaliteit van de school voldoende is. De belangstelling voor het initiatief kan worden aangetoond met ouderverklaringen. In uitzonderingssituaties kan gebruik gemaakt worden van een marktonderzoek. Op basis van de resultaten die hieruit volgen en demografische gegevens wordt deze belangstellingsmeting omgezet naar een prognose voor de lange termijn.

Het oordeel over het in aanmerking komen voor bekostiging wordt daarnaast gebaseerd op waarborgen voor de te verwachten kwaliteit. Met het aanpassen van de stichtingsprocedure voor nieuwe scholen is het belangrijk dat alleen de scholen die naar verwachting voldoende kwaliteit zullen leveren, van start gaan. Dit sluit aan bij de verantwoordelijkheid van de regering om zorg te dragen voor de onderwijskwaliteit, zoals opgenomen in artikel 23 van de Grondwet.

Daarnaast zijn er nog andere voorwaarden waar een initiatief aan moet voldoen. Een overzicht van deze vereisten en het proces voor aanvraag is te vinden op www.duo.nl/xxxx.

Omdat niet kan worden uitgesloten dat er een school van start gaat die in de praktijk toch onvoldoende kwaliteit levert, maakt de wet het ook mogelijk om van dergelijke nieuwe scholen de bekostiging na twee jaar te beëindigen.

2.2 UITGANGSPUNTEN VAN DE ADVIESROL VAN DE TOEZICHTHOUDER

Het eigenaarschap van de onderwijskwaliteit ligt bij de besturen en hun scholen. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit en continuïteit van het onderwijs op de betreffende scholen.

Vanuit de waarborgfunctie voert de inspectie een kwaliteitstoets uit. Nog voor de start wordt een aanvraag tot het starten van een nieuwe school getoetst op de zes deugdelijkheidseisen die inzicht geven in de te verwachten kwaliteit van de school getoetst.

Vanuit de stimuleringsfunctie maakt de inspectie de initiatiefnemer bewust van aandachtspunten die van belang zijn bij het starten van een nieuwe school of eventueel van mogelijke lacunes in de plannen. Dit verhoogt de kans dat de scholen die van start gaan succesvol zijn, zowel op de korte als op de lange termijn.

3 HET ADVIESKADER

3.1 OPBOUW VAN HET ADVIESKADER

In de wet is zijn zes deugdelijkheidseisen omschreven waar de inspectie voorafgaand aan de start van een nieuwe school op toetst. Daarnaast is het voor de initiatiefnemers verplicht om over negen overige elementen van kwaliteit informatie te verschaffen bij de aanvraag. De inspectie heeft deze negen overige elementen samengebracht in zes deelgebieden.

De aanvraag tot het voor bekostiging in aanmerking brengen van een nieuwe school moet een beschrijving omvatten van hoe de initiatiefnemer zal omgaan met deze zes deugdelijkheidseisen. De inspectie baseert haar advies over de verwachte kwaliteit van een nieuwe school op de informatie die de initiatiefnemer geeft over zes bij wet geregelde deugdelijkheidseisen, verderop aangeduid als D1 tot en met D6. Het gaat hierbij om:

Deugdelijkheidseisen	
D1.	Inhoud van het onderwijs
D2.	Zicht op ontwikkeling van de leerlingen
D3.	Voorzieningen voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte
D4.	Inrichting van de onderwijstijd
D5.	Burgerschapsonderwijs
D6.	Vormgeving van de bestuursstructuur

De overige elementen van kwaliteit hebben betrekking op de volgende onderdelen, ondergebracht in zes deelgebieden, verderop omschreven als OE1 tot en met OE6:

Overige elementen van kwaliteit: zes deelgebieden	
OE1.	Bewaken en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs
OE2.	Veiligheid op school
OE3.	Kansen voor kinderen
OE4.	Medezeggenschap
OE5.	Personeelsbeleid
OE6.	Bedrijfsvoering: de (beleidsrijke) meerjarenbegroting, ouderbijdrage en huisvestigingsverwachtingen

In de volgende paragrafen van dit hoofdstuk zijn deze onderdelen verder uitgewerkt. De wetgeving voor Caribisch Nederland wijkt op onderdelen af. Daarom is de uitwerking van de deugdelijkheidseisen en overige elementen van kwaliteit voor Caribisch Nederland opgenomen in een apart bijlage.

3.2 UITWERKING DEUGDELIJKHEIDSEISEN

Deze paragraaf beschrijft per deugdelijkheidseis wanneer de initiatiefnemer aan deze eis voldoet. Daarnaast wordt de wettelijke onderbouwing bij elke deugdelijkheidseis beschreven, net zoals dat in de reguliere onderzoekskaders voor primair en voortgezet onderwijs te vinden is. De selectie van deze deugdelijkheidseisen voor het advieskader is beschreven in artikel 74, tweede lid onder b van de WPO en artikel 67a, tweede lid onder b van de WVO.

D1. Inhoud van het onderwijs

Basisonderwijs

De initiatiefnemer voor een nieuwe school voor *basisonderwijs* laat op hoofdlijnen zien hoe de school een breed en op de kerndoelen gebaseerd aanbod gaat realiseren dat ook de referentieniveaus taal en rekenen omvat en dat aansluit bij het (beoogde) niveau van alle leerlingen (art. 9, eerste, tweede, vijfde en elfde lid WPO en artikel 2 van de Wet referentieniveaus taal en rekenen). De hoofdlijnen maken in elk geval zichtbaar hoe de samenhang tussen de verschillende (vak)gebieden als bedoeld in artikel 9, in het bijzonder het eerste en tweede lid van de WPO wordt vormgegeven.

Voortgezet onderwijs

De initiatiefnemer voor een nieuwe school voor *voortgezet onderwijs* laat op hoofdlijnen zien hoe de school per schoolsoort en aangeboden profiel een breed en op de kerndoelen gebaseerd aanbod gaat realiseren dat ook de referentieniveaus taal en rekenen omvat (artikel 2 van de Wet referentieniveaus taal en rekenen). Het aanbod is dekkend voor examenprogramma's. Het aanbod bereidt de leerlingen inhoudelijk goed voor op het vervolgonderwijs. De leerinhouden moeten evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen verdeeld worden als bedoeld in artikel 10, 10b, 10d, 10f, 11a, 11b, 11c, 11 e, 12 13 en 14 van de WVO.

D2. Zicht op ontwikkeling van de leerlingen

Basisonderwijs

In een aanvraag voor een basisschool beschrijft de initiatiefnemer op welke wijze de school kennis en vaardigheden van leerlingen gaat volgen (op het niveau van het individu, van de groep en van de school) en hoe die informatie wordt ingezet om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoefte van de leerling(en) op groeps- en individueel niveau. Dit heeft als doel dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen (art. 8, eerste lid, WPO). De initiatiefnemer licht toe welk leerling- en onderwijsvolgsysteem hij van plan is te gebruiken. De initiatiefnemer laat tevens zien op welke wijze de school, vanaf groep 3, voor de kennisgebieden taal en rekenen/wiskunde gebruik gaat maken van betrouwbare en valide toetsen die tevens een indicatie geven van de bereikte referentieniveaus (art. 8, zesde en zevende lid, WPO). Uit de beschrijving van de initiatiefnemer wordt ook duidelijk hoe de school voorziet in een voortgangsregistratie van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte en/of een grote achterstand in de Nederlandse taal (art. 8 achtste lid, WPO).

Voortgezet onderwijs

In de aanvraag voor een school voor voortgezet onderwijs beschrijft de initiatiefnemer op welke wijze de school vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van haar leerlingen verzamelt. De initiatiefnemer maakt tevens duidelijk op welke wijze deze informatie gebruikt wordt om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen. Dit heeft als doel dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen (art. 2, tweede lid, WVO).

D3. Voorzieningen voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte

Basisonderwijs en voortgezet onderwijs

Voor leerlingen die structureel een onderwijsaanbod nodig hebben op een ander niveau dan de leeftijdsgroep, laat de initiatiefnemer zien hoe de school een passend onderwijsaanbod, ondersteuning en/of begeleiding zal bieden (art. 8, vierde lid, WPO en art 17b, WVO). Het aanbod, de ondersteuning en/of de begeleiding zijn gericht op een ononderbroken ontwikkeling van de leerling (art. 8, eerste lid, WPO en art. 2, tweede lid, WVO).

De initiatiefnemer maakt duidelijk op de hoogte te zijn van de eisen die binnen het samenwerkingsverband(en) worden gesteld aan de basisondersteuning en de afspraken die er zijn over verdeling van middelen (zie memorie van toelichting Wet Meer ruimte voor nieuwe scholen, paragraaf 6.4).

De initiatiefnemer heeft de hoofdlijnen van het schoolondersteuningsprofiel opgesteld, met daarin wat zij onder extra ondersteuning verstaat en welke voorzieningen de school kan bieden in aanvulling op het door het samenwerkingsverband omschreven niveau van basisondersteuning (zie art 17b, tweede lid, WVO en memorie van toelichting Wet Meer ruimte voor nieuwe scholen, paragraaf 6.4).

D4. Inrichting van de onderwijstijd

Basisonderwijs en voortgezet onderwijs

Wettelijk is bepaald dat het onderwijs zodanig moet worden ingericht dat leerlingen een minimum aantal uren aan lestijd ontvangen. In de aanvraag maakt een nieuwe school duidelijk hoe de school de onderwijstijd gaat invullen. Het gaat daarbij om een beschrijving van hoe de wettelijk minimale onderwijstijd verdeeld gaat worden over verschillende jaren van de schoolsoort (acht jaar in het basisonderwijs en vier, vijf of zes jaar in het voortgezet onderwijs). Ook bevat de aanvraag een beschrijving van de wijze waarop de onderwijstijd verdeeld is over het schooljaar (basisonderwijs) en cursusduur (voortgezet onderwijs). Met andere woorden: hoe wordt er omgegaan met wettelijke vakanties en vrije dagen. De initiatiefnemer toont hiermee aan dat de inrichting van de onderwijstijd aansluit bij het voorgestelde onderwijsconcept, bij de verwachte leerlingenpopulatie en bij de strategie om de kerndoelen en de referentieniveaus te halen. Artikel 8, negende lid, van de WPO en de artikelen 6g en 10f van de WVO bevatten de regels over de onderwijstijd.

D5. Inhoud van burgerschapsonderwijs

Basisonderwijs en voortgezet onderwijs

De wettelijke opdracht tot bevordering van burgerschap (art. 8, derde lid, WPO en art. 17, WVO) vraagt van het onderwijs om burgerschap en sociale cohesie te bevorderen.

De initiatiefnemer beschrijft een plan voor de concrete leerdoelen, de uitwerking daarvan in het onderwijs van de school, de borging van het zicht op de uitvoering voor en de verantwoording over de volgende onderdelen:

- a. het omgaan met pluriformiteit in de samenleving; en
- b. het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie; en
- c. kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdsgenoten.

D6. Vormgeving van de bestuursstructuur

Basisonderwijs en voortgezet onderwijs

Het bevoegd gezag laat zien hoe het zorg gaat dragen voor een goed bestuurd school met scheiding van bestuur en toezicht. De initiatiefnemer beschrijft in de aanvraag hoe de nieuwe school zal worden bestuurd, zodat de bestuursstructuur vanaf het begin voldoet aan de wettelijke eisen, zoals vermeld in artikel 17a en 17b en – indien van toepassing - artikel 30a van de WPO of artikel 24d en 24e en – indien van toepassing - artikel 32b1 van de WVO.

In de wettelijke voorschriften zijn de principes van scheiding van de functies van intern toezicht en bestuur als bekostigingsvoorwaarden opgenomen. Die principes betreffen tenminste:

- Een functionele of organieke scheiding tussen bestuur en intern toezicht.

- Afspraken om de onafhankelijke rol van het intern toezicht te waarborgen, waaronder de benoeming van intern toezichthouders op basis van vooraf openbaar gemaakte profielen.

De initiatiefnemer legt in statuten, een managementstatuut of een vergelijkbaar document vast hoe vanuit deze principes de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen bestuur en intern toezicht (en indien van toepassing de directeur) verdeeld zijn. Ook laat de initiatiefnemer zien hoe de benoeming van de intern toezichthouders die de aanvraag mede hebben ingediend tot stand is gekomen.

3.3

OVERIGE ELEMENTEN VAN KWALITEIT

Deze paragraaf beschrijft per overig element van kwaliteit welke informatie van de initiatiefnemer verwacht wordt. Daarnaast is, waar van toepassing, de wettelijke onderbouwing bij elk onderdeel beschreven, net zoals dat in de reguliere onderzoekskader is gedaan. De selectie van deze overige elementen voor het advieskader is beschreven in artikel 74, derde lid van de WPO en artikel 67a, derde lid van de WVO.

De inspectie betreft deze zes deelgebieden niet in het advies aan de Minister. Deze deelgebieden worden vanuit de stimuleringsfunctie gebruikt om de initiatiefnemer bewust te maken van aandachtspunten die van belang zijn bij het starten van een nieuwe school. Daarbij kan de inspectie ook wijzen op mogelijke lacunes in de plannen. Dit verhoogt de kans dat de scholen die van start gaan succesvol zijn, zowel op de korte als op de lange termijn. De informatie over deze deelgebieden wordt verder gebruikt bij het inrichten van het toezicht na de start van de school. Na de start dienen deze onderdelen op orde te zijn.

OE1. Bewaken van de kwaliteit van het onderwijs

Basisonderwijs en voortgezet onderwijs

Het bevoegd gezag zorgt voor een stelsel van kwaliteitszorg op de scholen. Een kwaliteitszorgsysteem is een cyclisch proces waarin de school (en het bestuur) de onderwijskwaliteit beoordeelt, (waar nodig) verbetert en borgt. In de aanvraag dient de initiatiefnemer informatie te geven over de manier waarop het dit kwaliteitszorgsysteem in de praktijk zal inzetten. De beschrijving van de kwaliteitszorg laat zien hoe het bestuur vanuit dit stelsel de kwaliteit van het onderwijsleerproces, de veiligheid op school en de leerresultaten bewaakt en bevordert. Er zijn toetsbare doelen geformuleerd en de wijze van zowel evaluatie als van bijstelling van deze doelen wordt beschreven. Na de start van de school dient deze beschrijving te worden opgenomen in het schoolplan (conform art. 12, WPO of art. 24, vierde lid, WVO).

Het cyclisch proces van het verbeteren van de onderwijskwaliteit, kan pas uitgevoerd worden op het moment dat de school open is. Om deze reden heeft de wetgever ervoor gekozen om de kwaliteitszorg niet op te nemen als deugdelijkheidseis die meegenomen wordt in het advies van de inspectie. Wel moet de initiatiefnemer op voorhand informatie verstrekken over de verwachting hoe dit proces eruit gaat zien. Na de start is de zorg voor het bewaken en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs een deugdelijkheidseis conform artikel 10 van de WPO en artikel 23a van de WVO.

OE2. Veiligheid op school

Basisonderwijs en voortgezet onderwijs

De initiatiefnemer van een nieuwe school dient in de aanvraag een beschrijving op te nemen van de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de zorg voor de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen. In de beschrijving van dit kwaliteitselement gaat de initiatiefnemer in op onder andere het beleid met betrekking tot veiligheid en het instrument dat tenminste jaarlijks ingezet wordt om de veiligheidsbeleving van kinderen te volgen. Ook worden de hoofdlijnen van het veiligheidsbeleid beschreven, dat gericht is op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten. Daarnaast beschrijft de initiatiefnemer het antipestbeleid en hoe de coördinatie van dit beleid vorm wordt geven.

Omdat het veiligheidsbeleid onder andere erg afhankelijk is van de leerlingen die de school zal aantrekken, is dit niet opgenomen als deugdelijkheidseis die meegenomen wordt in het advies van de inspectie. Na de start is de zorg voor de veiligheid op een school een deugdelijkheidseis, conform artikel 4c en artikel 12, tweede lid WPO en artikel 3b van de WVO

OE3. Kansen voor kinderen

Basisonderwijs

De initiatiefnemer van een nieuwe school dient in de aanvraag een beschrijving op te nemen van de samenwerking met de kinderopvang. Ook geeft de initiatiefnemer informatie over de wijze waarop het bevoegd gezag uitvoering zal geven aan de afspraken bedoeld in artikel 167 en artikel 167a van de WPO. Het betreft afspraken tussen de gemeente, de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties over voor- en vroegschoolse educatie, het voorkomen van segregatie, het bevorderen van integratie en het bestrijden van onderwijsachterstanden, de afstemming over inschrijvings- en toelatingsprocedures en het uit het overleg voortvloeiende voorstel van het bevoegd gezag van in de gemeente gevestigde scholen om tot een evenwichtige verdeling van leerlingen met een onderwijsachterstand over de scholen te komen.

Voortgezet onderwijs

De initiatiefnemer geeft informatie over de wijze waarop het bevoegd gezag uitvoering zal geven aan de afspraken bedoeld in artikel 118a van de WVO. Het betreft afspraken tussen de gemeente en de schoolbesturen over het voorkomen van segregatie, het bevorderen van integratie en het bestrijden van onderwijsachterstanden, de afstemming over inschrijvings- en toelatingsprocedures en het uit het overleg voortvloeiende voorstel van het bevoegd gezag van in de gemeente gevestigde scholen om tot een evenwichtige verdeling van leerlingen met een onderwijsachterstand over de scholen te komen.

OE4: Medezeggenschap

Basisonderwijs en voortgezet onderwijs

In de aanvraag dient de initiatiefnemer te beschrijven hoe uitvoering wordt gegeven aan de Wet medezeggenschap op scholen. Uit de aanvraag blijkt in ieder geval hoe en op welke termijn er verkiezingen voor de medezeggenschapsraad worden gehouden (art. 24, eerste lid onder c, WMS). De initiatiefnemer kan hiervoor een concept medezeggenschapsstatuut en/of medezeggenschapsreglement opstellen (art. 22 tot en met 24 van de WMS). Indien er sprake is van een al bestaand bevoegd gezag beschrijft de initiatiefnemer tevens hoe personeel en ouders en leerlingen (in het geval van een vo-school) van de nieuwe school betrokken wordt bij de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.

OE5: Personeelsbeleid

Basisonderwijs en voortgezet onderwijs

In de aanvraag dient de initiatiefnemer te beschrijven hoe het personeelsbeleid ingevuld zal gaan worden en hoe dit samenhangt met de visie en het concept van de nieuwe school. Het personeelsbeleid is immers zeer bepalend voor de kwaliteit van het onderwijs en kan cruciaal zijn voor het welslagen van het nieuwe initiatief. Concreet betekent dit dat de initiatiefnemer informatie geeft over de te verwachten samenstelling en formatie van de nieuwe school (onder meer hoeveel en voor welke vakken er docenten worden aangetrokken). Daarbij besteedt de initiatiefnemer expliciet aandacht aan de bekwaamheid van het personeel. Het bevoegd gezag dient aan te geven op welke manier ervoor wordt zorggedragen dat het onderwijspersoneel ruimte heeft voor het onderhouden van zijn bekwaamheid. De te verwachten samenstelling van de formatie staat bij het indienen van de aanvraag nog niet vast. Om deze reden is dit niet opgenomen als deugdelijkheidseis die meegenomen wordt in het advies van de inspectie. Het bevoegd gezag dient na de start van de school het beleid met betrekking tot de formatie van de verschillende categorieën personeel (onderwijsgevend, onderwijsondersteunend etc.) van de school vast te stellen. Na de start moet het bevoegd gezag zijn personeel ook daadwerkelijk in staat stellen tot onderhoud van de bekwaamheid (artikel 32b van de WPO en artikel 37a van de WVO).

OE6: Bedrijfsvoering: (beleidsrijke) meerjarenbegroting waaronder de ouderbijdrage en huisvestingsverwachtingen

Basisonderwijs en voortgezet onderwijs

De hiervoor beschreven elementen van de aanvraag geven weer wat het te voeren beleid zal zijn. Dit beleid kan alleen uitgevoerd worden als de randvoorwaarden in orde zijn. Daarom kijkt de inspectie als sluitstuk van de overige elementen naar de meerjarenbegroting en de huisvestingsverwachtingen.

Met de meerjarenbegroting laat de initiatiefnemer zien wat de financiële gevolgen zijn van dit te voeren beleid. Een meerjarenbegroting dient sluitend te zijn en te zijn opgesteld over de eerste drie scholjaren. Het is derhalve zaak om de meerjarenbegroting in overeenstemming te laten zijn met het te verwachten aantal leerlingen (in de eerste jaren) en de daarbij horende personeelsomvang (zie OE5). De begroting geeft zo inzicht in de potentiële duurzaamheid en stabiliteit van een nieuwe school. Aan de hand van deze begroting zal de aanvrager verder zicht geven op het te verwachten exploitatieresultaat in de komende jaren en de ontwikkeling van de vermogenspositie. De ontwikkeling van de financiële positie is daarbij sterk afhankelijk van de ontwikkeling van het leerlingenaantal en de personele bezetting.

De initiatiefnemer laat in het licht van de meerjarenbegroting tevens zien wat de hoogte van de vrijwillige geldelijke bijdrage is die van de ouders zal worden gevraagd, wat het beleid is ten aanzien van die bijdrage en het jaarlijks verwachte totaalbedrag van die bijdragen. Na de start dient de vrijwillige ouderbijdrage te voldoen aan de wettelijke voorschriften uit art. 13, eerste lid onder e, WPO en art. 24a, eerste lid, onder d WVO.

De gegevens die relevant zijn voor het vormen van een oordeel over het toekomstig financieel beeld zijn bij bestaande scholen/schoolbesturen al bekend via de continuïteitsparagraaf uit artikel 4, vierde lid, van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Ook nieuwe besturen moeten hieraan voldoen zodra zij zijn gestart. Er is daarom gekozen om bij de uitwerking van de meerjarenbegroting als onderdeel van de startprocedure aan te sluiten bij deze staande praktijk. De hoofdcomponenten van een beleidsrijke meerjarenbegroting zijn terug te vinden in bijlage 3 behorende bij artikel 4, vierde lid, van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

Het is vervolgens ook belangrijk dat de initiatiefnemer van een nieuwe school op tijd

stilstaat bij de eigen wensen omtrent huisvesting. Daarom wordt in de aanvraag gevraagd naar de verwachtingen van een nieuwe school betreffende huisvesting. De verwachtingen met betrekking tot de huisvesting staan in nauwe relatie tot het onderwijsconcept en de meerjarenbegroting. Goed overleg tussen initiatiefnemer en de gemeente voorafgaand aan de aanvraag zal het vinden van passende huisvesting uiteraard bevorderen en draagt bij aan realistische verwachtingen bij de initiatiefnemer.

4 NORMERING EN OORDEELSVORMING

In dit hoofdstuk is beschreven hoe de inspectie met behulp van het advieskader uit hoofdstuk 3 tot een advies komt over de te verwachten kwaliteit van het onderwijs bij nieuwe initiatieven.

4.1 NORMERING DEUGDELIJKHEIDSEISEN

Op het moment dat het initiatief aan alle deugdelijkheidseisen voldoet, is het advies aan de Minister inzake de bekostiging van een nieuwe school positief. Als aan één of meerdere van de deugdelijkheidseisen niet wordt voldaan, geeft de inspectie een negatief advies af. De Minister besluit vervolgens of het initiatief voor bekostiging in aanmerking komt en betreft daarbij het advies van de inspectie.

Oordeel/ waardering	Norm voor de deugdelijkheidseisen
Positief advies	Het initiatief voldoet aan de deugdelijkheidseisen
Negatief advies	Het initiatief voldoet niet aan de deugdelijkheidseisen

4.2 OORDEELSVORMING

Bij de oordeelsvorming wordt de bovengenoemde normering als richtlijn gehanteerd. De mate waarin de initiatiefnemer de essentie en bedoeling van de deugdelijkheidseisen tentoonspreidt in de aanvraag om bekostiging en in het gesprek, is bepalend voor het advies.

Het kan zijn dat een initiatiefnemer op een deugdelijkheidseis een positief beeld laat zien, maar dat aan een bepaald element (nog) niet wordt voldaan. Als het punt eenvoudig en binnen de termijn van hoor- en wederhoor (2 weken, zie 5.4.1) kan worden hersteld, dan kan dit toch leiden tot een positief advies. Het kan daarbij niet gaan om het verbeteren van een inhoudelijk gebrek of een fundamentele tekortkoming.

4.3 EXPERTOORDEEL

Het advies van de inspectie heeft een wettelijke basis en komt tot stand met gebruik van meerdere bronnen, zoals documenten, gesprek(ken) met de initiatiefnemer en/of informatie van derden. De inspectie past hoor- en wederhoor toe. De inspectie werkt in teams; de oordelen komen in overleg tussen de inspecteurs tot stand en referenten beoordelen in de adviesfase de onderbouwing van onze bevindingen. Met deze werkwijze komt de inspectie tot een afgewogen oordeel.

5 WERKWIJZE ADVISERING

Hiervoor is beschreven waar de inspectie bij de totstandkoming van het advies naar kijkt (het waarderingskader in hoofdstuk 3) en hoe dat beoordeeld wordt (hoofdstuk 4). In dit hoofdstuk worden de hoofdlijnen van de werkwijze beschreven. In paragraaf 5.7 is daarnaast aandacht voor de aangepaste werkwijze bij het starten van een nevenvestiging.

5.1 DOEL EN ONDERZOEKSVRAGEN

De adviesprocedure heeft tot doel een antwoord te formuleren op de volgende centrale vraag:

Centrale vraag:

Is de verwachting dat de nieuw te starten school aan de zes deugdelijkheidseisen voldoet?

5.2 VOORBEREIDING

Een initiatiefnemer levert voor 1 november zijn aanvraag met de vereiste informatie aan bij DUO. De inspectie ontvangt deze informatie van DUO, nadat DUO de informatie heeft gecontroleerd op volledigheid.

5.2.1 Expertanalyse

Doel: Het verkrijgen van een voorlopig beeld over de deugdelijkheidseisen en overige elementen van kwaliteit

Resultaat: expertanalyse als basis voor het gesprek

Aan de hand van een expertanalyse brengt de inspectie in beeld welke informatie beschikbaar is over de deugdelijkheidseisen en de overige elementen van kwaliteit. De inspectie brengt daarbij ook de context van het initiatief in beeld.

5.3 GESPREK MET INITIATIEFNEMER

Doel: Oordeelsvorming voor de deugdelijkheidseisen en stimuleren overige elementen van kwaliteit

Resultaat: Een voorlopig oordeel over de te verwachten onderwijskwaliteit van het initiatief.

De inspectie nodigt de initiatiefnemer uit voor een gesprek over de aanvraag. Het gesprek heeft verschillende functies:

1. Het gesprek heeft voor de inspectie tot doel om de verstrekte informatie te verifiëren.
2. Het gesprek geeft de initiatiefnemer de mogelijkheid om de aanvraag te verduidelijken.
3. Het gesprek geeft mogelijkheden voor de initiatiefnemer om inzicht te geven in de vorderingen om de aanvraag tot uitvoer te brengen.
4. Het gesprek geeft de inspectie de mogelijkheid om de initiatiefnemer te stimuleren om verder na te denken over de kwaliteit van de nieuwe school. De inspectie kan zo nader inzicht krijgen in de ambities van de initiatiefnemer, de wijze waarop hij of zij invulling gaat geven aan het

onderwijs en het financiële beheer. Het gesprek kan zich daarom ook op de overige elementen van kwaliteit richten.

Wanneer de initiatiefnemer niet ingaat op de uitnodiging tot gesprek van de inspectie, leidt dit tot een negatief advies van de inspectie aan de Minister. Het gesprek is een wettelijke verplichting en zonder de informatie uit het gesprek kan de inspectie de informatie uit de aanvraag niet verifiëren (artikel 75, elfde lid, WPO, artikel 67, negende lid, WVO, artikel 75, elfde lid, WPO BES, artikel 123, zevende lid, WVO BES).

5.4 AFRONDING

5.4.1 Verslaglegging

Doel: Het vastleggen en onderbouwen van oordelen en bevindingen op zodanige wijze dat de initiatiefnemer zich in de oordelen herkent en gestimuleerd wordt om verder na te denken over de kwaliteit van de school.

Resultaat: Verslag

De inspectie maakt van het gesprek een verslag. De initiatiefnemer krijgt twee weken de tijd om te reageren op het conceptverslag en eventueel aanvullende informatie over de deugdelijkheidseisen die aansluit bij de oorspronkelijke aanvraag aan te leveren. Het kan daarbij niet gaan om het verbeteren van een inhoudelijk gebrek of een fundamentele tekortkoming.

Wanneer de informatie in het gesprek strijdig is met de informatie die bij de aanvraag is verstrekt, geeft de inspectie dit weer in het gespreksverslag. Wanneer de mondelinge informatie leidt tot fundamenteel andere oordeelsvorming over de deugdelijkheidseisen, dan neemt de inspectie dit op in het verslag en in het advies aan de Minister.

5.4.2 Advies aan de Minister

Doel: Het vastleggen en onderbouwen van oordelen en bevindingen op zodanige wijze dat de initiatiefnemer zich in de oordelen herkent en gestimuleerd wordt om verder na te denken over de kwaliteit van de school.

Resultaat: Advies

De inspectie adviseert vervolgens op basis van de verzamelde informatie de Minister over de vraag of het initiatief voldoet aan de deugdelijkheidseisen. Op het moment dat het initiatief aan alle deugdelijkheidseisen voldoet, is dit advies positief. Als aan één of meerdere van de eisen niet wordt voldaan dan geven wij een negatief advies af (zie paragraaf 2.2). De inspectie geeft de Minister ook informatie over de overige elementen van kwaliteit, maar betreft dit niet in haar advies over de deugdelijkheidseisen.

5.5 BESLUIT VAN DE MINISTER

Op basis van het advies over de te verwachten kwaliteit en de beoordeling van de andere onderdelen van de aanvraag neemt de Minister voor 1 juni volgend op de datum van de aanvraag een besluit om de nieuwe school al dan niet voor bekostiging in aanmerking te brengen en publiceert dit besluit in de Staatscourant. Het besluit van de Minister wordt gepubliceerd in de Staatscourant. Dit besluit geeft het advies van de inspectie weer alsmede een reactie van de Minister hierop.

5.6 INRICHTEN VERVOLGTOEZICHT (BIJ EEN POSITIEF BESLUIT)

Wanneer er sprake is van een positief besluit van de Minister, bekijkt de inspectie hoe het vervolgtoezicht wordt ingericht. De informatie die is verstrekt bij de aanvraag en die aan de orde komt in het gesprek, nemen wij mee in onze risicoanalyse.

Documentatie aanleveren: uiterlijk vier maanden voor de start

Verder is de initiatiefnemer op het moment dat het positieve besluit bekend is gemaakt, verplicht om aan de inspectie informatie over de volgende onderdelen te doen toekomen (artikel 11a van de WOT):

- de bekwaamheden van degenen die onderwijs gaan geven
- de invulling van de voorschriften omtrent onderwijstijd
- het schoolplan
- informatie over de inrichting van het intern toezicht en de scheiding tussen bestuur en toezicht.

De initiatiefnemer doet dat zo snel mogelijk, maar uiterlijk vier maanden voor de start van de bekostiging (zie artikel 11a WOT).

Indien de inspectie het noodzakelijk vindt, neemt zij tussen het moment van het positieve besluit en de daadwerkelijk start van de school contact op met de school om aanvullende informatie te verzamelen.

Documentatie aanleveren: na de start

Uiterlijk een maand na de aanvang van de bekostiging levert het bevoegd gezag de volgende informatie aan (zie artikel 11b WOT):

- het schoolplan
- de invulling van de voorschriften omtrent onderwijstijd
- het voldoen aan de voorschriften omtrent de scheiding van toezicht en bestuur en de inrichting en de inhoud van het intern toezicht.

Op basis van deze informatie maakt de inspectie uiterlijk drie maanden nadat de bekostiging is gestart een risicoanalyse en besluit de inspectie hoe ze het vervolgtoezicht op de nieuwe school inricht. De inspectie voert in elk geval in het eerste jaar na de start van de bekostiging van de school een kwaliteitsonderzoek uit, conform het reguliere onderzoekskader. Dit kwaliteitsonderzoek wordt uitgevoerd door inspecteurs die niet betrokken zijn geweest bij de adviesprocedure over de betreffende school. Op basis van de uitkomsten van dit kwaliteitsonderzoek bepaalt de inspectie wanneer zij een vierjaarlijks onderzoek bij bestuur en scholen uitvoert.

5.7 AFWIJKENDE WERKWIJZE BIJ VERZELFSTANDIGING VAN EEN ONDERWIJSLOCATIE, SPLITSING OF STARTEN NEVENVESTIGINGEN

De werkwijze zoals tot nu toe beschreven, gaat uit van de start van een volledig nieuwe school. Er bestaan echter ook wettelijk vastgestelde procedures voor het verzelfstandigen van een bestaande onderwijslocatie (in het basisonderwijs) of het splitsen van een hoofdvestiging of het starten van een nevenvestiging (in het voortgezet onderwijs). Bij de advisering aan de Minister kan de inspectie in deze gevallen ook een recent inspectierapport over de betrokken locaties betrekken. De werkwijze is verder gelijk aan die voor de start van een volledig nieuwe school.

5.8 DOORLOOPTIJDEN

De initiatiefnemer dient zijn aanvraag tot bekostiging uiterlijk 1 november in. De inspectie streeft ernaar om uiterlijk 1 mei van het daaropvolgende jaar te adviseren aan de Minister, zodat de Minister voor 1 juni een besluit kan nemen over het al dan niet voor bekostiging in aanmerking brengen van een nieuwe school.

BIJLAGE: DEUGDELIJKHEIDSEISEN EN OVERIGE ELEMENTEN VAN KWALITEIT VOOR CARIBISCH NEDERLAND

In deze bijlage zijn de deugdelijkheidseisen en overige elementen van kwaliteit voor Caribisch Nederland uitgewerkt. De normering en werkwijze voor Caribisch Nederland is zoals beschreven in hoofdstuk 4 en 5.

DEUGDELIJKHEIDSEISEN VOOR CARIBISCH NEDERLAND

Deze paragraaf beschrijft per deugdelijkheidseis wanneer de initiatiefnemer aan deze eis voldoet. Daarnaast wordt de wettelijke onderbouwing bij elke deugdelijkheidseis beschreven, net zoals dat in de reguliere onderzoekskaders voor primair en voortgezet onderwijs te vinden is. De selectie van deze deugdelijkheidseisen voor het advieskader is beschreven in artikel 72, derde lid onder b van de WPO BES en artikel 124, tweede lid onder b van de WVO BES.

D1. Inhoud van het onderwijs

Basisonderwijs

De initiatiefnemer voor een nieuwe school voor *basisonderwijs* laat op hoofdlijnen zien hoe de school een breed en op de kerndoelen gebaseerd aanbod gaat realiseren dat aansluit bij het (beoogde) niveau van alle leerlingen (artikel 11, eerste, tweede en vierde lid van de WPO BES voor Bonaire en artikel 12, eerste, tweede en vierde lid van de WPO BES voor Saba en Sint Eustatius). De hoofdlijnen maken in elk geval zichtbaar hoe de samenhang tussen de verschillende (vak)gebieden als bedoeld in artikel 11 respectievelijk artikel 12, in het bijzonder het eerste en tweede lid van de WPO BES wordt vormgegeven.

Voortgezet onderwijs

De initiatiefnemer voor een nieuwe school voor *voortgezet onderwijs* laat op hoofdlijnen zien hoe de school per schoolsoort en aangeboden profiel een breed en op de kerndoelen gebaseerd aanbod gaat realiseren. Het aanbod is dekkend voor examenprogramma's. Het aanbod bereidt de leerlingen inhoudelijk goed voor op het vervolgonderwijs. De leerinhouden moeten evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen verdeeld worden als bedoeld in artikel 16, 18, 29, 31, 33, 34, 35, 37, 38, 39 en 40 van de WVO BES.

D2. Zicht op ontwikkeling van de leerlingen

Basisonderwijs

In een aanvraag voor een basisschool beschrijft de initiatiefnemer op welke wijze de school kennis en vaardigheden van leerlingen gaat volgen (op het niveau van het individu, van de groep en van de school) en hoe die informatie wordt ingezet om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoefte van de leerling(en) op groeps- en individueel niveau. Dit heeft als doel dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen (art. 10, eerste lid, WPO BES). De initiatiefnemer licht toe welk leerling- en onderwijsvolgsysteem hij van plan is te gebruiken (artikel 10, vierde lid, WPO BES).

Voortgezet onderwijs

In de aanvraag voor een school voor voortgezet onderwijs beschrijft de initiatiefnemer op welke wijze de school vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van haar leerlingen verzamelt. De initiatiefnemer

maakt tevens duidelijk op welke wijze deze informatie gebruikt wordt om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen. Dit heeft als doel dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen (art. 2, tweede lid, WVO BES).

D3. Voorzieningen voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte

Niet van toepassing voor Caribisch Nederland: extra ondersteuning is op de BES geregeld via het Eilandelijk zorgplan. Er zijn in het kader van het oprichten van nieuwe scholen geen verplichtingen voor de start van de school met betrekking tot leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte.

D4. Inrichting van de onderwijstijd

Basisonderwijs en voortgezet onderwijs

Wettelijk is bepaald dat het onderwijs zodanig moet worden ingericht dat leerlingen een minimum aantal uren aan lestijd ontvangen. In de aanvraag maakt een nieuwe school duidelijk hoe de school de onderwijstijd gaat invullen. Het gaat daarbij om een beschrijving van hoe de wettelijk minimale onderwijstijd verdeeld gaat worden over verschillende jaren van de schoolsoort (acht jaar in het basisonderwijs en vier, vijf of zes jaar in het voortgezet onderwijs). Ook bevat de aanvraag een beschrijving van de wijze waarop de onderwijstijd verdeeld is over het schooljaar (basisonderwijs) en cursusduur (voortgezet onderwijs). Met andere woorden: hoe wordt er omgegaan met wettelijke vakanties en vrije dagen. De initiatiefnemer toont hiermee aan dat de inrichting van de onderwijstijd aansluit bij het voorgestelde onderwijsconcept, bij de verwachte leerlingenpopulatie en bij de strategie om de kerndoelen te halen. Artikel 10, zesde lid, van de WPO BES en artikel 12a, eerste tot en met vijfde lid, of artikel 31, vierde lid van de WVO BES bevatten de regels over de onderwijstijd.

D5. Inhoud van burgerschapsonderwijs

Basisonderwijs en voortgezet onderwijs

De wettelijke opdracht tot bevordering van burgerschap (art. 10, derde lid, WPO BES en art. 42, WVO BES) vraagt van het onderwijs om burgerschap en sociale cohesie te bevorderen.

De initiatiefnemer beschrijft een plan voor de concrete leerdoelen, de uitwerking daarvan in het onderwijs van de school, de borging van het zicht op de uitvoering voor en de verantwoording over de volgende onderdelen:

- a. de algemene vorming van de leerlingen, gezien in relatie tot Nederland en de Caribische regio in het bijzonder,
- b. het omgaan met pluriformiteit in de samenleving; en
- c. het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie; en
- d. kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdsgenoten.

D6. Vormgeving van de bestuursstructuur

Basisonderwijs en voortgezet onderwijs

Het bevoegd gezag laat zien hoe het zorg gaat dragen voor een goed bestuurd school met scheiding van bestuur en toezicht. De initiatiefnemer beschrijft in de aanvraag hoe de nieuwe school zal worden bestuurd, zodat de bestuursstructuur vanaf het begin voldoet aan de wettelijke eisen, zoals vermeld in artikel 23 en 24 en – indien van toepassing – artikel 32 van de WPO BES of artikel 54 en 55 en – indien van toepassing – artikel 78 van de WVO BES.

In de wettelijke voorschriften zijn de principes van scheiding van de functies van

intern toezicht en bestuur als bekostigingsvoorwaarden opgenomen. Die principes betreffen tenminste:

- Een functionele of organieke scheiding tussen bestuur en intern toezicht.
- Afspraken om de onafhankelijke rol van het intern toezicht te waarborgen, waaronder de benoeming van intern toezichthouders op basis van vooraf openbaar gemaakte profielen.

De initiatiefnemer legt in statuten, een managementstatuut of een vergelijkbaar document vast hoe vanuit deze principes de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen bestuur en intern toezicht (en indien van toepassing de directeur) verdeeld zijn. Ook laat de initiatiefnemer zien hoe de benoeming van de intern toezichthouders die de aanvraag mede hebben ingediend tot stand is gekomen.

OVERIGE ELEMENTEN VAN KWALITEIT VOOR CARIBISCH NEDERLAND

Deze paragraaf beschrijft per overig element van kwaliteit welke informatie van de initiatiefnemer verwacht wordt. Daarnaast is, waar van toepassing, de wettelijke onderbouwing bij elk onderdeel beschreven, net zoals dat in de reguliere onderzoekskader is gedaan. De selectie van deze overige elementen voor het advieskader is beschreven in artikel 72, vierde lid van de WPO BES en artikel 124, derde lid van de WVO BES.

De inspectie betreft deze zes deelgebieden niet in het advies aan de Minister. Deze deelgebieden worden vanuit de stimuleringsfunctie gebruikt om de initiatiefnemer bewust te maken van aandachtspunten die van belang zijn bij het starten van een nieuwe school. Daarbij kan de inspectie ook wijzen op mogelijke lacunes in de plannen. Dit verhoogt de kans dat de scholen die van start gaan succesvol zijn, zowel op de korte als op de lange termijn. De informatie over deze deelgebieden wordt verder gebruikt bij het inrichten van het toezicht na de start van de school. Na de start dienen deze onderdelen op orde te zijn.

OE1. Bewaken van de kwaliteit van het onderwijs

Basisonderwijs en voortgezet onderwijs

Het bevoegd gezag zorgt voor een stelsel van kwaliteitszorg op de scholen. Een kwaliteitszorgsysteem is een cyclisch proces waarin de school (en het bestuur) de onderwijskwaliteit beoordeelt, (waar nodig) verbetert en borgt. In de aanvraag dient de initiatiefnemer informatie te geven over de manier waarop het dit kwaliteitszorgsysteem in de praktijk zal inzetten. De beschrijving van de kwaliteitszorg laat zien hoe het bestuur vanuit dit stelsel de kwaliteit van het onderwijsleerproces, de veiligheid op school en de leerresultaten bewaakt en bevordert. Er zijn toetsbare doelen geformuleerd en de wijze van zowel evaluatie als van bijstelling van deze doelen wordt beschreven. Na de start van de school dient deze beschrijving te worden opgenomen in het schoolplan (conform art. 15, WPO BES of art. 50, vierde lid, WVO BES).

Het cyclisch proces van het verbeteren van de onderwijskwaliteit, kan pas uitgevoerd worden op het moment dat de school open is. Om deze reden heeft de wetgever ervoor gekozen om de kwaliteitszorg niet op te nemen als deugdelijkheidseis die meegenomen wordt in het advies van de inspectie. Wel moet de initiatiefnemer op voorhand informatie verstrekken over de verwachting hoe dit proces eruit gaat zien. Na de start is de zorg voor het bewaken en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs een deugdelijkheidseis conform artikel 13 van de WPO BES en artikel 47 van de WVO BES.

OE2. Veiligheid op school

Basisonderwijs en voortgezet onderwijs

De initiatiefnemer van een nieuwe school dient in de aanvraag een beschrijving op te nemen van de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de zorg voor de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen. In de beschrijving van dit kwaliteitselement gaat de initiatiefnemer in op onder andere het beleid met betrekking tot veiligheid en het instrument dat tenminste jaarlijks ingezet wordt om de veiligheidsbeleving van kinderen te volgen. Ook worden de hoofdlijnen van het veiligheidsbeleid beschreven, dat gericht is op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten. Daarnaast beschrijft de initiatiefnemer het antipestbeleid en hoe de coördinatie van dit beleid vorm wordt geven.

Omdat het veiligheidsbeleid onder andere erg afhankelijk is van de leerlingen die de school zal aantrekken, is dit niet opgenomen als deugdelijkheidseis die meegenomen wordt in het advies van de inspectie. Na de start is de zorg voor de veiligheid op een school een deugdelijkheidseis, conform artikel 6a en artikel 15, tweede lid WPO BES en artikel 4a van de WVO BES.

OE3. Kansen voor kinderen

Niet van toepassing voor Caribisch Nederland.

OE4: Medezeggenschap

Basisonderwijs en voortgezet onderwijs

In de aanvraag dient de initiatiefnemer te beschrijven hoe uitvoering wordt gegeven aan de verplichting tot medezeggenschap op scholen (art. 18 en 19 WPO BES en art. 56 en 57 WVO BES). Uit de aanvraag blijkt in ieder geval hoe en op welke termijn er verkiezingen voor de medezeggenschapsraad worden gehouden. Indien er sprake is van een al bestaand bevoegd gezag beschrijft de initiatiefnemer tevens hoe personeel en ouders en leerlingen (in het geval van een vo-school) van de nieuwe school betrokken wordt bij de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.

OE5: Personeelsbeleid

Basisonderwijs en voortgezet onderwijs

In de aanvraag dient de initiatiefnemer te beschrijven hoe het personeelsbeleid ingevuld zal gaan worden en hoe dit samenhangt met de visie en het concept van de nieuwe school. Het personeelsbeleid is immers zeer bepalend voor de kwaliteit van het onderwijs en kan cruciaal zijn voor het welslagen van het nieuwe initiatief. Concreet betekent dit dat de initiatiefnemer informatie geeft over de te verwachten samenstelling en formatie van de nieuwe school (onder meer hoeveel en voor welke vakken er docenten worden aangetrokken). Daarbij besteedt de initiatiefnemer expliciet aandacht aan de bekwaamheid van het personeel. Het bevoegd gezag dient aan te geven op welke manier ervoor wordt zorggedragen dat het onderwijspersoneel ruimte heeft voor het onderhouden van zijn bekwaamheid. De te verwachten samenstelling van de formatie staat bij het indienen van de aanvraag nog niet vast. Om deze reden is dit niet opgenomen als deugdelijkheidseis die meegenomen wordt in het advies van de inspectie. Het bevoegd gezag dient na de start van de school het beleid met betrekking tot de formatie van de verschillende categorieën personeel (onderwijsgevend, onderwijsondersteunend etc.) van de school vast te stellen. Na de start moet het bevoegd gezag zijn personeel ook daadwerkelijk in staat stellen tot onderhoud van de bekwaamheid (artikel 36 van de WPO BES en artikel 88 van de WVO BES).

OE6: Bedrijfsvoering: (beleidsrijke) meerjarenbegroting waaronder de ouderbijdrage en huisvestingsverwachtingen

Basisonderwijs en voortgezet onderwijs

De hiervoor beschreven elementen van de aanvraag geven weer wat het te voeren beleid zal zijn. Dit beleid kan alleen uitgevoerd worden als de randvoorwaarden in orde zijn. Daarom kijkt de inspectie als sluitstuk van de overige elementen naar de meerjarenbegroting en de huisvestingsverwachtingen.

Met de meerjarenbegroting laat de initiatiefnemer zien wat de financiële gevolgen zijn van dit te voeren beleid. Een meerjarenbegroting dient sluitend te zijn en te zijn opgesteld over de eerste drie scholjaren. Het is derhalve zaak om de meerjarenbegroting in overeenstemming te laten zijn met het te verwachten aantal leerlingen (in de eerste jaren) en de daarbij horende personeelsomvang (zie OE5). De begroting geeft zo inzicht in de potentiële duurzaamheid en stabiliteit van een nieuwe school. Aan de hand van deze begroting zal de aanvrager verder zicht geven op het te verwachten exploitatieresultaat in de komende jaren en de ontwikkeling van de vermogenspositie. De ontwikkeling van de financiële positie is daarbij sterk afhankelijk van de ontwikkeling van het leerlingenaantal en de personele bezetting.

De initiatiefnemer laat in het licht van de meerjarenbegroting tevens zien wat de hoogte van de vrijwillige geldelijke bijdrage is die van de ouders zal worden gevraagd, wat het beleid is ten aanzien van die bijdrage en het jaarlijks verwachte totaalbedrag van die bijdragen. Na de start dient de vrijwillige ouderbijdrage te voldoen aan de wettelijke voorschriften uit art. 16, eerste lid onder e, WPO en art. 51, eerste lid, onder d WVO BES.

De gegevens die relevant zijn voor het vormen van een oordeel over het toekomstig financieel beeld zijn bij bestaande scholen/schoolbesturen al bekend via de continuïteitsparagraaf uit artikel 3, achtste lid, van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs BES. Ook nieuwe besturen moeten hieraan voldoen zodra zij zijn gestart. Er is daarom gekozen om bij de uitwerking van de meerjarenbegroting als onderdeel van de startprocedure aan te sluiten bij deze staande praktijk. De hoofdcomponenten van een beleidsrijke meerjarenbegroting zijn terug te vinden in bijlage 2 behorende bij artikel 3, achtste lid, van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs BES.

Het is vervolgens ook belangrijk dat de initiatiefnemer van een nieuwe school op tijd stilstaat bij de eigen wensen omtrent huisvesting. Daarom wordt in de aanvraag gevraagd naar de verwachtingen van een nieuwe school betreffende huisvesting. De verwachtingen met betrekking tot de huisvesting staan in nauwe relatie tot het onderwijsconcept en de meerjarenbegroting. Goed overleg tussen initiatiefnemer en de gemeente voorafgaand aan de aanvraag zal het vinden van passende huisvesting uiteraard bevorderen en draagt bij aan realistische verwachtingen bij de initiatiefnemer.